

POSTAJALIŠČA

Omni-bus, ver. 1.11

Miha Mazzini

© Miha Mazzini, 2010

Miha Mazzini
Tavčarjeva 15
SI-1000 Ljubljana
E-pošta: Miha.Mazzini@siol.net
WWW: www.MihaMazzini.com

OSEBE:

KRISTINA	27, žrtev travme
MATEJA	27, njena najboljša prijateljica.
BIVŠI	40, povzročitelj travme.
JAN	42, potepuški sin
MARKO	44, delovni sin
JANOV IN MARKOV OČE	70, obrtnik in lastnik podjetja
NOČNA SESTRA	33, dežurna v domu počitka
JULIJA	40, ločenka, ki se vrača iz tujine
JULIJINA MAMA	65, gospa starega kova
JULIJIN OČE	67, moški, ki preveč govori
TONI	44, ubogljiv sin
TONIJEV OČE	77, umirajoči hudomušnež
VOZNIK	36, šofer mestnega potniškega prometa

MESTNI POTNIŠKI PROMET

Mestni avtobus, zvoki prometa, ne pregostega, večer je, zimski, sodeč po oblekah in po kondenzu na steklih, skozi katera občasno švisne luč nasproti vozečega avta, pa sij reklam, stanovanj in novoletnih okraskov na fasadah. Voznik mora občasno zavreti, potniki se zazibljejo, a vsi sedijo, avtobus je precej prazen. Robotski ženski glas napoveduje postaje.

Avtomat: Bližamo se postajališču ... Erazmov trg.

Kristina: Greva zdaj dol ali naslednjo?

Mateja: Meni je vseeno.

Kristina: Tudi je vseeno.

Mateja: Misliš ...

Kristina: Dobesedno. Neverjetno, saj veš, kdaj sva z Ivanom kupila stanovanje? No, notri sva bila prvega februarja in potem traja nekaj mesecev, preden enkrat zamudim tole postajo in grem dol na naslednji. Pa se mi zazdi, da mora biti najino stanovanje točno na sredi med obema postajama. Hotela sem ugotoviti resnico in sem štela korake. Približno isto. Potem sem povedala Ivanu in je šel preverjat z GPS-om - neverjetno, isto. Tistih par metrov razlike, odvisno od avtobusa, kako ustavi.

Avtobus prične ustavljati.

Mateja: Greva potem dol?

Kristina: Ja, lažje je hoditi naprej kot nazaj.

Pričneta vstajati. Mateja ima v roki vrečko, iz katere štrli konica božične zvezde, očitno kupljene na tržnici, zavita je v časopisni papir. Med vstajanjem jo zanese, z omotom skoraj dregne Kristino v obraz.

Kristina: A!

Mateja: Sem te hudo? Oprosti ...

Kristina diha krčevito, oči razširjene.

Avtobus ustavi, vrata se odpro, vstopi Marko, s pogledom ošine ženski in se usede bolj spredaj.

Mateja: Kristina, kaj je?

Kristina: On!

Mateja: Kdo?

Kristina: Bivši!

Mateja: Kje?

Vrata se zapro, avtobus spelje. Kristino, ki stoji, spet zanese k obrazu še vedno sedeče Kristine.

Kristina: TU!

Mateja se instinktivno ozre okoli, če je kdo slišal ta kratek skoraj krik, a Marko se ne obrne, par sedežev pred njim pa sedi Julija z dvema velikima kovčkoma pri nogah in na sosednjem sedežu. Ropot avtobusa.

Kristina sunkovito potegne časopis z božične zvezde, odtrga nekaj rastlinskih listov, ki počasi padejo na tla.

Kristina bere široko odprtih oči.

Kristina: Prasec! Prasec!

Mateja poskuša videti, nagne se naprej.

Kristina: Umakni se s svetlobe! Hočem videti!

Avtomat: Bližamo se postajališču ... Križna ulica.

Mateja: Morava dol.

Kristina: Dol? Poglej to!

Pomoli časopis Mateji.

Kristina: A vidiš?

Mateja: Kaj?

Kristina: Sliko! Poglej sliko! On je!

Mateja: Kdo?

Kristina: ON! ON! Tisti, ki me je ... Moj bivši!

Mateja: A! Nikoli ga nisem videla ...

Pograbi časopis in poskuša videti podrobnosti v precej slabi svetlobi.

Mateja: Poročil se je. Neka blondi.

Kristina: Prasec. To je neverjetno. Odpreš časopis in ga zagledaš. Človeka, ki ti je ... ki ti je ... storil ... ki je ...

Mateja: Kristina, prosim, ne že spet. Zberi se. A se v redu počutiš?

Kristina: Ja.

Mateja: Ne dovoli, da te spet ... prevzame ... uniči. A nisi že dovolj trpela zaradi njega?

Kristina: Ja, ampak poglej ... kakšen je ta svet ... Kako se lahko tak človek mirno ženi z neko blondo, kot da ne bi bilo nič. Kot da ... Pizda ... to je neverjetno! Ni čudno, da imamo vedno bolj občutek, da gre svet v tri krasne, ko pa ... Kako? Mateja, povej mi, kako? Kako je to mogoče?

Mateja: Prosim, ne dovoli, da se ti zgodi isto kot takrat. Ne privošči mu užitka, prascu!

Kristina: Ja, prav imaš! Ampak na dnu duše rabimo občutek, da je svet pravičen, če hočemo mirno živeti v njem. Tak človek pa se lahko mirno slika za časopise in se dela, da ni storil ničesar! Saj vem, da v primerjavi z genocidi in množičnimi umori ni ne vem kaj, samo jaz sem, ampak že to ... A razumeš? Koliko ljudi hodi naokoli s travmami, s brazgotinami na duši, ampak nimajo možnosti, soočiti se s hudičem, ki jih je ranil. Nimajo! Jaz pa ... sedim tule, ta človek pa je v istem mestu kot jaz in dela se, kot da ne bi bilo nič. Saj je bil vedno, ampak zdaj sem se tega zavedla. Ima že novo žrtev, poglej to blondo, kaj bo šele storil njej! Misliš, da ji je povedal? Ma, kje! Njo je treba rešit, njo! Mu pljunit resnico v obraz!

Avtobus ustavi, odpre vrata.

Mateja: Dol morava.

Kristina: Ne.

Mateja: Kako misliš, ne?

Kristina: K njemu grem.

Mateja: Ne trapaj! Bila sem zraven, točno vem, kako te je zvilo, komaj si preživela. Nehaj, tudi ti si tik pred poroko, Ivana imaš ...

Kristina: Rešit moram to žensko. Koliko je ura? Aha, ravno prav. Zdaj teče.

Mateja: Mogoče sta na poročnem potovanju ...

Kristina divje pogleda vrh časopisa.

Kristina: En mesec star.

Obsedi. Avtobus zapre vrata, spelje.

Mateja obotavlja sede zraven.

Mateja: Kristina, prosim.

Kristina: Ne.

Mateja: To ni pametno.

Kristina molči.

Mateja: Res ni. Minilo je.

Kristina: Ni! Nikoli ne bo. To je kot poteg z nožem, brazgotina ostane za zmerom. Delamo se, da ni tam, da je ne vidimo, da smo se navadili sklenja, ampak je kot mina, razumeš, ne moremo več hoditi naravnost, previdno moramo delati ovinek okoli nje, pa še pretvarjati se zraven, da je sploh ni. Slaba primerjava, slaba. Mino moraš pohoditi, tu pa ne smeš pomisliti. Razumeš? Potem pa razpadeš na dva dela - na vsakdanje misli in tiste, ki so tam, kjer ne bi smele biti. Za vedno ostaneš kot oreh, iz dveh kosov! Narejeni pa smo tako, da največ mislimo o tistem, o čemer ne bi smeli. A si si kdaj, kot otrok, ko te je bolel zob, vtikala jezik v škrbino, čeprav si vedela, da ne smeš?

Mateja prikima.

Kristina: No. Grem rešit tisto žensko.

Impresivna odločnost, Mateja ne ve, kaj bi.

Avtobus ustavi, Toni pride noter, ves sključen, kot bi cel hotel potoniti v debelo bundo. Komaj mu vidimo obraz, roki tišči v žepa, ne pogleda okoli, sede na najbližji stol. Vrata se zapro.

Zatemnitev.

DOM POČITKA

Janov in Markov oče spi v somraku, prižgana je le bralna lučka, čeprav nikjer ni videti branja. Velika Markova fotografija pod lučjo, na zidu nekaj plaket.

Jan se ustavi pred vrati, zastane, globoko vdihne, nato počasi vstopi. Previdno upogiba kljuko in premika tečaje, kot bi se bal slehernega zvoka. Vrata razpre le toliko, da se zbaše skozi, nato jih prav tako previdno zapre za hrbtom.

Počasi sede na stol in gleda spečega očeta. Odprta usta kot temna luknja. Rahlo smrčanje. Gleda in gleda. Počasi iztegne roko, prime kovinski okvir postelje in ga rahlo stresa, dokler se oče ne zbudi.

Oče: Marko, si ti?

Jan: Ne. Jaz sem.

Oče privzdigne glavo.

Oče: A, ti si, Jan.

Počasi se potegne navzgor, Jan pristopi in mu pomaga urediti zglavje.

Oče: Nisem vedel, da si spet doma. A ti je zmanjkalo denarja?

Jan: Ne.

Oče: Ah, daj no. Saj se ni treba delati lepega. Midva z Markom garava in zato imava! Kdor dela, ta lahko plačuje položnice.

Oče se z naporom nagne naprej in poskuša Jana bolje videti.

Oče: Postaral si se. Vsakič, ko prideš, si starejši.

Jan: Kako si pa ti?

Oče pade nazaj na vzglavje.

Oče: Saj vidiš. Na srečo grem jutri domov. Nočem končati v kaki bolnici, ko bom star. Pridi bliže!

Jan ga uboga, ropotaje premakne stol.

Oče: Res slabo zgledaš! Kot bi bil starejši od mene. Da nisi kaj bolan?

Jan: Ne.

Oče: Kako pa veš? A? Kakšne vse bolezni si lahko staknil na teh svojih potovanjih! Prideš in greš, izgineš za nekaj let, briga te za podjetje in za vse nas. Namesto, da bi doma delal kot jaz pa Marko. Ma, pustiva zdaj to.

Jan: Prav imaš, pustiva.

Molk. Očetu se zaprejo oči kot bi spet zaspal. Tišina.

Jan: Oče ...

Oče ne odpre oči.

Oče: Rabiš denar?

Jan: Ne.

Oče: To bi bilo pa prvič. Saj te poznam! Dobro, da je vse napisano na Marka.

Jan: Mar ni bilo še preden sem se rodil?

Jan stisne zobe, sramuje se svojega izbruha, glasu, ki je sredi stavka postal visok in skoraj cvileč.

Oče potegne roki izpod rjuhe. Jan uslužno priskoči in mu pomaga, ko se zaplete.

Oče: Pogledaj, Jan, odrasel si, svoj način življenja si se izbral, prideš nas pogledat vsakih nekaj let in vedno govoriš isto, kot bi se zataknil. Isti očitki. Če bi bil stroj, bi te že odtaknil, tako pa ... Nisem psihiater ali kaj, ampak ti rečem, to so tvoji kompleksi in nimajo nič z mano. Pa z Markom tudi ne. On je bil zmerom priden ...

Jan: Ja, jaz pa ...

Oče: O! Nehaj! Nehaj! Pa koliko je sploh ura? Sredi noči prideš in ... Prosim, nehaj. Ne bi se rad spet kregal. Že kot pubertetnik ... nehaj, prosim.

Jan: Oče ... ni tako pozno. Božič bo. Dnevi so kratki. Nisem mogel prej.

Oče: Ali mi očitaš, ali pa se mi prilizuješ. Stalno se poslanjaš po drugih! Daj postani že svoj, dosti si star!

Grenak molk, težji od prepotene odeje.

Oče iztegne levico in ga prime za koleno.

Oče: Jan ... prosim te ... Zakaj mora biti vedno isto? Zakaj se ravno midva ne moreva razumeti? Toliko sem razmišljal o tem. Sam veš, da si vedno dobrodošel. Prideš, operemo ti, te nahranimo, pozdraviš se, če si kaj bolan, damo ti denar, potem pa greš. Firma ... te pa res ni zanimala, priznaj! A te je? Sam pa veš, da je firma moje življenje. Da sem jo ustvaril iz nič in gradil, gradil. In Jan, ne zameri, prosim, ampak nikoli te ni zanimala. Priznaj!

Jan odkima, obupano.

Oče: No, vidiš. Saj verjetno sem res štorast, strojnik sem po duši in izobrazbi, Marko tudi, tak se je rodil. Ti si se že rodil drugačen. Najprej sem si mislil, drugi je, saj to niso vijaki, ki padajo iz štanice, ljudje so, morajo biti različni, ampak ... Firma, firma. Marko pa dela, od jutra do večera. Gledam ga in je nov jaz, firma je v varnih rokah. Tudi hišo sem mu zgradil, jo opremil, vrt uredil, vselil se je z nasmehom, Hvala, oče, je rekel - priznaj, a si dobil hišo tudi ti? Vso opremo? Nisi hotel noter, še pogledati ne! Hočem svoje življenje, svoje, si rekel. Nikoli ne bom pozabil, kako si rekel: dobil sem tvoje gene, tvojo firmo, tvoje stanovanje, a sem jaz ti? Odpotoval si, iskat sebe. Cenim, išči se. Ampak pri tvojih letih bi se pa lahko že našel. Saj je zemlja okrogla, ni neskončna. Marko pa ... Marko je ...

Jan: Oče, nehaj se opravičevati. Jasno in glasno povej, da si zmerom imel raje Marka kot mene.

Oče: Evo, spet. To so tvoji kompleksi. To ...

Jan: Si dedec ali ne? Se boš izmišljeval nekaj, ali boš končno povedal?

Premolk.

Jan: Raje imaš Marka kot mene? Hočem slišat jasno in glasno.

Oče: Zanimala ga je firma, rad se ...

Jan ga prekine s kretnjo.

Jan: Razumem.

Oče: Sam si rekel, da hočeš enkrat slišati in si. A si dedec ali ne?

Jan: Sem, ja.

Oče: Zdaj pa povej, kje si bil zadnja leta?

Jan: Oče ... glede Marka ...

Oče: Ja?

Jan: Nekaj sem ti prišel povedat ...

Oče: Bolan si?

Jan: Ne.

Oče: Tisto novo bolezen imaš, AIDS?

Jan: Ne. Marko ...

Oče: Kaj je z njim?

Jan: Tisti ventil, ki ga nisi hotel zamenjati, češ, da je še dober. Da je nov predrag ...

Očetova roka prične stiskati koleno.

Jan: Spustil je. Marko je varil.

Oče: Marko?

Jan skloni glavo in prične najprej kimati, nato pa se telo zaziblje in ne neha več.

Oče: Kaj je z njim? Povej!

Jan: On ...

Oče: Ranjen?

Jan se ziblje dalje in še odkimava zraven. Očetova roka stresa koleno.

Oče: Živ?

Janovo gibanje se robotsko nadaljuje.

Oče: Lažeš! Norčuješ se iz mene! Še včeraj, včeraj, ko sem šel na pregled ...

Očetova roka zapusti koleno, švigne, mlada in močna, čez Janovo lice

Jan: Res je, oče, res je. Žal mi je.

Oče: Marko? Moj Marko!

Oče se prevali na bok in se skrči v zarodek. Pokrije obraz z rokama, rjove od bolečine, kliče Markovo ime.

Jan počasi vstane in se upogne čezenj. Razširi roki, naredi iz njih odejo, ki počasi leže čez starčevo telo, pokrije ga, prinese ustnice k ušesu.

Jan: Bil je opečen. Ves. Imeli so ga na mreži, kapljalo je od njega.

Starec se trese, razpada. Kostni so trejo druga ob drugo, vsak Janov stavek ga zabije globlje v srce.

Jan: Grozno je trpel. Vsa koža je šla z njega ...

Oče: Moral bi zamenjati ventil. Ooooooooo! Moral bi! Moral bi!

Jan: Meso je odpadalo z njega ... neprestano je bil pri zavesti ... morfij ni več prijel ...

Oče samo še stoka, kupček nesreče. Jan počasi vstane, si hoče z rokama čez obraz, zastane, pogleda lastni roki kot tuja predmeta, pri vratih opazi stojalo z dezinfekcijskim sredstvom, nad njim plakat o razkuževanju, stopi tja, divje tolče po brizgalu, razkužilo mu teče z rok, drgne si jih, otresa, komaj se zaustavi. Lovi sapo. Oče joka v blazino.

Jan ga ne pogleda, s sklonjeno glavo hitro odpre vrata in stopi na hodnik. Nasloni se ob vrata, kot bi hotel zadušiti še tisto hlipanje, ki prihaja skozi izolacijo.

Nekaj časa stoji z zaprtimi očmi, diha.

Odpre veke in se pokrene, kot bi hotel pobegniti. Nočna sestra se oglasi še v temi.

Nočna sestra: Gospod ...

Jan se zdrzne, Nočna sestra stopi v svetlobo.

Nočna sestra: Oprostite, gospod ... Že dolgo vam nameravam povedati ...

Jan: A?

Nočna sestra: To je pa lepo. Koliko drugih otrok sploh ne obiskuje več svojih staršev, ko so enkrat senilni in vse sproti pozabijo. Tudi vaš oče, ubožec, v glavi

se je preselil v čas pred dvajsetimi leti, vse pozabi, vi pa ga še kar obiskujete. Pa kako vas ima rad! Vsakič tako joče, ko greste! Lepo. Res.

Jan: Hvala vam. Lahko noč!

Nočna sestra: Lahko noč!

Jan odide v temo, nočna sestra gleda za njim.

Zatemnitev.

MESTNI POTNIŠKI PROMET

Kristina in Mateja zamrznjeni v čakanju. Toni sedi na drugi strani vrat, Julija čisto spredaj, včasih mora uloviti kovček na ovinku.

Avtomat: Bližamo se postajališču ... Dom počitka.

Marko vstane, poravna plašč in stopi pred vrata. Bežno pogleda ženski.

Kristina: Pojdi dol. Se opravičujem, častim te taksi, pojdi domov. Bova drugič imeli dekliški večer. Saj bo Ivan kmalu spet na katerem od svojih matematičnih seminarjev.

Mateja: Ne morem te pustiti samo.

Kristina: Pri pomembnih stvareh smo zmerom sami.

Avtobus ustavi, vrata se odpro. Pred vrati stoji Jan.

Marko: O!

Jan: Marko, kaj pa ti tukaj, tako pozno?

Marko: K očetu grem ...

Marko hoče izstopiti, a ga Jan skoraj zrine nazaj na avtobus.

Jan: Ravno zaspal je. Pusti ga, saj sem bil jaz pri njem. Sem mu povedal, kako skrbiš zanj in kako ga imaš rad. Greva raje nekaj spit. Sam veš, da ni osamljen. Kolikokrat sem pri njem, odkar sem se ločil. Ja, vem, pride taka noč ... ko si zaželim slišati človeški glas ... deliti čustva ... pa grem k njemu.

Marko okleva, nato se vda.

Vrata se zapro, avtobus krene.

Marko: Kako pa je z njim?

Jan: Ma, saj veš, tako kot vsakič. Isto, isto. Je grda ta starost.

Marko: Ej, če se meni zgodi kaj takega in če boš ti še pri močeh ... Injekcija, tablet, blazina, briga me, ampak ... ja?

Jan: Marko ... bratovska prisega ... ja.

Rokujeta se.

Jan: Kurc je tole. A je to sploh še življenje, če se zatakne?

Globok vdih.

Jan: A si se pripravil na jutrišnji sestanek?

Marko: Ja. Tako, kot sva bila zmenjena. Jaz predstavim finančno, ti strategijo. Lepo te je imeti za sodirektorja, dokler sem bil sam, mi je bilo kar težko, moram reči. Zadnjih pet let pa super, lepo, da si se vrnil. Nisem mislil, da boš kdaj prevzel firmo.

Jan: Jaz tudi ne. Nekam dolgo sem se iskal.
(z nasmehom) Mogoče se mi je puberteta zavlekla.

Marko: Ha, ha. Dobro, dajva zdaj na hitro ...

Hrup prometa naraste in zaduši njune besede, ko stakneta glavi.

Avtomat: Bližamo se postajališču ... Bližamo se postajališču ... Bližamo se postajališču ... Bližamo se postajališču ... Bližamo se postajališču ... Bližamo se postajališču ... Bližamo se postajališču ...

Vsi pogledajo zvočnik.

Posnetek se prekine, Voznikov glas, ki ga napove statično brnenje vključenega mikrofona.

Voznik: Se opravičujem, spet je crklo. Bom jaz govoril za tiste, ki še ne veste.

Vožnja. Potniki nadaljujejo s prejšnjimi dejavnostmi. Mateja poskuša najti besede, Kristina strmi predse, brata šepetata,

Julija se ureja v ogledalcu, popravlja šminko, Toni potopljen v bundo, komaj viden.

Voznik: Bližamo se postajališču, klinični center.

Kristina: Prosim, pojdi dol. Tu lahko presedeš ali pa vzemi taksi. Samo dol pojdi.

Mateja: Tvoja najboljša prijateljica sem.

Kristina: Si, zato te prosim, pojdi dol.

Mateja: A ti resno?

Kristina: Da.

Avtobus prične ustavljati.

Kristina: Prosim.

Mateja: Ne počni neumnosti.

Kristina: Ne bom. Samo resnico bom povedala in šla.

Mateja: Res? Kaj pa če rata nasilen?

Kristina: Ne, to ni njegova specialiteta. On ni fizičen, on je psihološki. Pojdi dol, prosim.

Mateja počasi vstane. Avtobus ustavi. Mateja okleva. Jan in Marko izstopita, za njima odide tudi Toni.

Kristina: Prosim.

Mateja: Mi boš ...

Kristina: Ja, jutri ti bom vse povedala.

Mateja: Obljubiš?

Lučka nad vrati prične utripati.

Kristina: Obljubim. Pojdi!

Mateja se pokrene, nekako z olajšanjem. Na pločniku se obrne in strmi v Kristino, ki gleda predse in v roki še vedno stiska časopisni list. Avtobus krene, Kristinin obraz se odpelje levo.

Zatemnitev.

BOLNIŠKA SOBA

Sterilna bolniška soba, majhen TV v kotu, Tonijev oče gleda neko zabavno oddajo. Plesalke, pevke, voditelj. Včasih zakreha, kot bi hotel na plano potegniti pljuča. Infuzija mu kaplja v žilo.

Toni počasi vstopi, še vedno ga je sama bunda, napihnjena puhovka kot skafander. Ves droban je v njej.

Oče: A si mi prinesel čike?

Toni: Oče, sam veš, da ne smeš ...

Oče: A, kurac!

Žalostno zavzdihne in se spet posveti zaslonu. Vmes tako spotoma, mehko in žalostno, navrže.

Oče: Tvoj brat bi pa to naredil. Brez pomisleka. On bi to naredil.

Toni: Zdravniki so rekli ...

Oče: Ej, oba veva, da ne bom dolgo. Čik gor ali dol, koliko sem jih že potegnil, zdaj pa to res nima veze, da me mučijo še s tem.

Toni menca, ne sleče bunde. Oče spet gleda TV, spet reč mehko in odstotno, bolj sam zase.

Oče: Tvoj brat bi pa to naredil zame. Res bi.

Molk, skoraj utiššan TV. Toni počasi potegne roko iz žepa in v njej drži škatlico cigaret.

Oče: O! Sem vedel, da nisi brezsrčen! Da imaš srce, tako kot tvoj brat! Daj enega!

Oče pohlepno vtakne cigaret v usta, Toni mu prižge, oče takoj pade v dolg kašelj.

Toni se panično ozira proti jeklenkam za njim.

Toni: Oče, kisik ...

Oče besno odmahuje z roko, pograbi astmatični sprej z mizice in ga prične rafalno pritiskati v usta. Izkašlja oblak zdravila, nato se malo umiri, potegne dim, nekako ga obvlada, užitek.

Toni: Oče ... to ni dobro ... dva vpiha na štiri ure, največ ...

Oče: A si ti mulc, medicino doštudiral ob meni ali kaj?

Toni: Zdravniki ...

Oče: Zdravniki, prdniki. Stalno ti mora nekdo ukazovat, stalno mi govoriš, kaj je rekel ta, kaj oni, a si baba ali dedec. Uf, paše ...

Dolg poteg, dolg kašelj, le bolj zadušen. Oče spet pogleda sprej, vendar Toni iztegne roko, kot bi ga hotel prekriti.

Oče: Da si ne drzneš.

Oče upihne zdravilo še enkrat.

Nov dim.

Oče: Ooooo ... paše. Paše. Vse, kar paše, škodi. Življenje pa paše najbolj od vsega, a ne?

Oče se nekaj hahlja.

Oče: Mulc, ne bit tako resen. Daj se malo pohecaj, bodi malo na očeta, tvoj brat bi ...

Toni zmore nekakšne pol smehljaj, ki nastane kot bi moral pokati skozi led.

Oče pokadi, Toni pristavi škatlico, oče ugasne, vse skupaj izgine v Tonijev žep.

Oče spet gleda TV.

Oče: O, kako bi zdaj pasal en sam požirek!

Oče se obrne k njemu.

Toni: Oče, prosim, ne ...

Oče: Zdravniki so, a ne?

Toni: Res!

Oče: O! Kakšna šleva, stalno moraš nekoga ubogati! O!

Spet pogled na zaslon, spet tisti odsotni, mijavkasti glas.

Oče: Kako si želim, da bi bil tukaj tvoj brat. O, on bi vse zrihtal, njemu ni bilo treba dvakrat reči. Kaj dvakrat, enkrat! Kaj enkrat, misli je bral!

Tonijska roka pride iz bunde in drži stekleničko. Oče se nasmehne.

Toni: Oče, raje ...

Oče: Daj!

Dolg požirek, kot bi hotel izsesati vsebino, potem prav tako dolg kašelj, a nazadnje dolg vzdih ugodja.

Oče: Sine, šel bom, vem. Vidim jih, kako se spogledujejo. Ponoči sta dežurni sestri mislili, da spim in govorili malo preglas. Ne vedo, če bom dočakal jutro. Babe, saj veš. Ma, ne veš, a? Maš kakšno?

Toni: Ne.

Oče: Bolje, bolje. Babe so sam en trud in matr. Za lenuharjenje mora biti moški sam. Čeprav, nič ne rečem čez tvojo mamo, super baba, nezahtevna, svoj del kavča, svoj del postelje, svoj del pijače in čikov, to je rabila, to je dobila. Kurc, jetra. Tudi njo so izdala. Zgleda da nam je v rodu. Malo pazi nase.

Toni: Ne pijem.

Oče: Ne kadiš. Ne fukaš. Malo si pa zategnjen, ne znaš se sprostit. Poglej, življenje je en trud. Pridemo, smo, gremo. Edino, za kar se lahko potrudimo je, da vse mine čim bolj udobno. Vsi bi nekaj od nas. Kapitalisti - ajd, gonite se, saj imam socialno podporo. In dobiš več, če imaš ženo in dobiš še kaj zraven, če imaš otroka. Čeprav je oboje en sam trud. Ma, saj ti si bil v redu. Da ne boš rekel, da sem ti na smrtni postelji nabijal komplekse. V redu si bil, olajšal si mi življenje. Čeprav ... tvoj brat ... ta pa.

Toni: A imaš še kakšno njegovo sliko?

Oče: Ne. To si me že vprašal, odgovor je isti: ne.

Toni: Vse sta uničila?

Oče: Ja.

Toni: Razumem. Moralo je biti boleče.

Oče se nekaj pači.

Oče: Ja, je bilo.

Toni: Želim si, da bi ga kdaj videl. Četudi se ga ne bi spomnil, ampak da bi ga vsaj videl. Imeti brata, ki ga leto pred mojim rojstvom zbiije avto, je isto, kot ga ne bi imel. Kot bi bil vseskozi sam.

Oče se nekaj kremži.

Toni: A je to boleče zate, a neham?

Oče odkima, četudi se čudno davi.

Toni: Oče, nekaj bi te vprašal, a lahko?

Oče kima.

Toni: A sta me imela kot nadomestek? Sta me spočela po njegovi smrti, da bi nadomestil praznino v vama?

Oče zastane in ga dolgo gleda.

Oče: A veš, kaj me je zdaj prešinilo?

Toni: Ne.

Oče: To, kar sta rekli oni dve kuri. Da bo jutro lahko že brez mene. Svet je, mene ni. In potem sem se vprašal: ej, a si se ti dosti nazabaval v življenju?

Toni: Jaz?

Oče: Ne ti, jaz. Sebe sem vprašal.

Toni: Kaj misliš s tem?

Oče se globoko zamisli.

Oče: Au, au, au.

Toni zbegano gleda.

Oče: A lahko kronam svoje življenje? A ne rečejo za dober štos, da ta ga pa krona? A?

Toni: Ja. Oče, a se mogoče slabo počutiš?

Oče: Po dolгих mesecih zdajle končno ne. Super sem. A ne pravijo to za tiste, ki se bodo zdaj zdaj stegnili, da dobijo še zadnje moči? Kar pomeni samo eno ... samo eno ...

Toni: Oče ... oče ... a grem po zdravnika?

Oče: Kaj ti pa bo? A ti je slabo? Poslušaj! V šoli ti je šlo pa dobro, a ne? Sprva ne, polovica prvega razreda je bilo komaj komaj, potem pa si bil vseskozi odličen, ja?

Toni pokima.

Oče: A se spomniš, ko smo bili v finančni stiski in je mama vzela službo raznašalke časopisov?

Toni pokima.

Oče: Februarja bi morala ob petih zjutraj vstati in iti na kolo raznašat tiste časopise. Pa si prevzel njeno delo in ga opravil vsak dan pred šolo. Niti enkrat ji ni bilo treba ven. A je tako?

Toni pokima.

Oče: A se spomniš, ko smo bili, takole, malo dobre volje takrat, ko je razsajala tista huda gripa in si šel k mesarju po pol kile bočnika in nama skuhal juho? Se spomniš?

Toni: Ja.

Oče: Vsi smo imeli vročino, 40 stopinj, a ne, ti pa si kuhal in kuhal tisto juho, potem pa si jo nalil v jušnik na mizi. A se spomniš?

Toni: Ja.

Oče: No, ob posteljo si nama postavil stol na vsako stran, da bi lahko jedla, pa šel iskat jušnik. A se spomniš? A je bilo veselo?

Toni je v zadregi.

Oče: Veselo ali ne?

Toni: Ja.

Oče: Kako smo se smejali? A je bilo veselo, a ne? Na skrivaj sem jušnik prilepil ob mizo s super lepilom. Ha, ha, ha! Kakšna smijurina!

Toni gre z roko čez levo stegno.

Oče: Samo ne jamraj, da imaš še zdaj sledi opekline. Jebi ga, kako bi lahko vedel, da si tako štorast? Raje pomisli na to, da je smeh pol zdravja. Ti nisi prav duhovit, vem.

Toni odkima.

Oče: Povej mi, kako si se takrat počutil? Takrat no, med raznašanjem časopisov in takrat, z juho? Povej mi, no, saj ne bom več dolgo.

Toni molči.

Oče: Pa nič, očitno bom samo jaz govoril. Daj mi malo vode. Čeprav ta še za v umirajočega ni dobra, ha, ha!

Toni mu podrži kozarec in obriše kapljice, ki so spolzele po bradi.

Oče: Malo sem že zmatran, bova pohitela. Povej mi, kaj imata oba spomina skupnega? Časopisi in juha?

Toni odkimuje.

Oče: A se res ne spomniš? Daj, no, zmerom si bil pameten.

Toni obmiruje.

Oče: Zakaj si šel kuhat juho? Zakaj si šel raznašat časopise? Ker bi ...

Toni molči.

Oče: Ker bi ... no ...

Toni: Ker bi moj brat tudi tako naredil.

Oče: No, vidiš, saj gre.

Oče zadovoljen preveri dogajanje na zaslonu, nato se spet obrne k sinu.

Oče: Kako si se počutil? Povej, no! Zmerom me je zanimalo. Rad bi vedel, če sem imel prav.

Toni odkima.

Oče: Tvoj brat bi mi povedal, on je bil odkrit ...

Oče prične čudno grgrati, kot bi se davil. Toni prestrašeno plane pokonci.

Toni: Oče! Oče!

Toni v paniki pogleda vrvico za alarm, a očetova roka ga ustavi.

Toni: Oče, a te boli? Grem po sestro ...

Oče odkimava, vendar se čudno davi. Traja, preden se umiri. Nato globoko vdihne.

Oče: Midva s tvojo mamó sva imela lepo življenje. Nič se ne pritožujem. Prižgeš televizijo in vidiš ljudi, kako se koljejo, garajo v trapastih službah, trapajo, medtem ko sva midva živela v miru. Rada sva malo popila, malo poležala, pa je minilo vse skupaj. Jaz ne vem, kaj je bilo takrat, ampak, ko je mami videla, da je noseča, je bilo že prepozno za splav. Rekla sva si, saj je splav tudi ena muka in trud, bova pa imela otroka. Pa še dokladi bodo in socialna, evo. In si se rodil. Otrok je pa tudi eno samo delo in en trud. Sploh si ne predstavljaš, kakšno srečo imaš, ker jih nimaš. To je ... Ena taka zaposlitev, kako naj rečem. Saj midva tega ne bi zmogla sama ...
Rabila sva pomoč. O, tvoj brat! Tvoj brat!

Spet se prične daviti in dušiti. Toni panično in nemočno bega okoli njega. Oče mu daje z roko znamenje, da je vse v redu.

Ko se umiri, oče pomaha sinu, naj pride bliže. Toni uboga.

Bliže, bliže.

Nazadnje je Tonijev obraz tik nad očetovim.

Oče: Ni ga bilo.

Toni: Vem, umrl je.

Oče: Ne, ne, ne. Ne, sploh se ni nikoli rodil. Ni ga bilo. Ampak s tvojo mamó sva rabila pomoč. Vzgoja, to je težka stvar! Najprej sva te puščala samega, pa za jesti ti nisva dala, ti si pa kar ostal. Potem sva te pa uporabila, če si bil že tam in voljan. Spomnila se je mama, v resnici. Enkrat je rekla, a ne bi bilo fajn, če bi imel starejšega brata, da bi pazil nanj. Nič posebnega ni mislila s tem. Ampak je bila po televiziji ena oddaja o verstvih in gledava, gledava. Pa pomislim, čakaj malo, a ta Bog obstaja ali kaj? Ne, sigurno ne. Ampak vsi govorijo, kaj bi on hotel, kaj bi on naredil. Skratka, imajo bitje, ki ne obstaja, ampak ga rabijo kot vodnika, kot nekaj, kar pomaga pri pridnosti. Naslanjajo se na bitje, ki ga ni. Na zrak, še manj kot zrak, na nič! Priden otrok pa je tisti, ki pomaga staršem. Sem si rekel, če župniki to počnejo, zakaj ne bi še midva? Če je dobro za papeža, je zame tudi!

Sem ji razložil, debelo je gledala. Ni mogla verjeti, da sem tako pameten! Sva poskusila, najprej sva malo jokala po sinu, ki ga nisva nikoli imela, malo žalostno gledala, kar ni težko, saj sva to itak že trenirala tudi na socialni, potem pa je delovalo, o, kako je delovalo!

Vse je postalo enostavneje! Nazadnje sva le rekla, tvoj brat bi pa šel in nama skuhal juho ali pa tvoj brat bi pa šel in delal namesto mami, ali pa tvoj brat je bil pa v šoli odličen, in ti si že poskočil. Nobenih težav, nobenega truda, kmalu nama še govoriti ni bilo več treba. Le žalostno sva te pogledala in si že vse naredil. Kako sva te nadresirala!

Ja, kaj me pa tako držiš! Spusti me! A misliš, da bom bruhal ali kaj? Od kod ti pa ta ideja?

Toni zviška pade nazaj na stol.

Oče: Veš kaj je tvoj problem? To, da nimaš smisla za humor! Zato ne moreš prepoznati štos, pa če se rodiš v njem!

Iz očetove notranjosti bušne zrak.

Oče: Ihihhi!!!!

Oče se smeje, a se komaj zaustavi, bori se s smehom.

Oče: Povej mi, kako si se počutil! Kako? Kako?

Toni: Kot pes.

Nov izbruh zraka, nov pokvečen krohot, ki ga je komaj zadušil.

Oče: Vedel sem, vedel! Z mami sva se spraševala, koliko boš zdržal. Da boš spregledal, ko si bil pa tak pameten dečko! Ampak ne, nekaj takega je v tebi kot v tistih, ki tekajo v cerkev ali pa v politiko in se tam plazijo. Vernik si! Vernik! Kaj vse sva ti naprtila, ti si pa kar prihajal in prihajal, po več in več in več. Kako sva se z mami zabavala! Zmerom sva bila za hece! Te tvoje velike oči, kot pasje, res! Če bi ti rekel, da nama je brat lizal drek, bi ga ti tudi! Si imel srečo, ker se nama ni ljubilo stalno nekaj izmišljevati, ker sva bila oba malo lena. Ha, ha, ha!!! In a veš, zakaj ti zdaj povem? A veš? Prej me je prešinilo, da umiram, da te ne rabim več! Mama ti je hotela povedati na smrtni postelji, koza! Sem ji rekel ne trapaj, ti si končala z življenjem, zakaj mu boš zdaj govorila, kdo bo pa potem zame skrbel? Saj mi je obljubila, da bo

molčala, pa ji nisem zaupal. Babe ratajo čudne, ko umirajo. Za vsak slučaj te nisem spustil zraven. Raje sem šel malo v gostilno, vsake par dni pa k njej, četudi je to sedenje ob bolniku tudi en trud in matranje. No, zdaj sem pa jaz na istem. Ta jetra! Ta jetra! Kaput bom danes ali jutri, in sem si rekel, daj, naj se še enkrat nasmejem, ho, ho, ho!!! A ti si pa mislil, da me boli, a? Ha ha ha ha! A sem te! A sem te! HA HA HA!

Njegov smeh je vedno glasnejši in glasnejši. Z rokami opleta, infuzija žvenketa na stojalu, telo poskakuje in kovinsko ogrodje postelje se mu pridruži.

Oče: HO HO HO HA HA HA AAAAAARRRRGGGGG HO HE HA HO HO
HO !!!!!

Toni vstane odprtih ust, izbuljenih oči, s krikom pobegne iz sobe.

Oče umira od smeha.

Zatemnitev. Še nekaj časa slišimo njegov krohot.

MESTNI POTNIŠKI PROMET

Kristina drži časopisni list v rokah, strmi predse. Počasi, po milimetrih ga prične mečkati, zave se, neha, spet potone v misli, spet prsti malo zašumijo s papirjem, zave se, in tako v nedogled.

Voznik se naprej odkreha, preden napove.

Voznik: Bližamo se postajališču Janijev drevored.

Julija prične vleči kovčka proti vratom.

Zatemnitev.

HIŠA JULIJINIH STARŠEV

Julija je pravkar vstopila, še vleče kovčka. Mama ji je pridržala vrata, nekaj skače okoli kovčkov, nekoristno. Ko Julija spusti ročaja, mami obraz zažari v veselju in roke se ji razširijo v objem.

Mama: Julija! Ljubica moja! Končno! Vstopi, pogrej se!

Objameta se, poljubljanje je od strani, da si ne bi razmazali šminko. Julija sleče plašč, mama ga obesi, ritual prihoda, skratka.

Mama: Samo, da si prišla! Sem se že bala, da avion ne bo mogel pristati. A je res taka megla, kot pripovedujejo po radiju?

Julija: Ti zmerom preveč skrbiš zame. Raje povej, kako sta vidva?

Mama zaskrbljeno odkima.

Mama: Oče... saj veš. Saj sem ti pisala.

Julija: Pa ti?

Mama: V redu sem. Ženske smo narejene za štrapac. Ampak on ...

Mama razširi dlani, kot bi kazala žulje. Mogoče tudi jih, ne vidimo.

Julija: Zmerom si se preveč razdajala za druge. Moraš misliti tudi nase.

Mama odmahne z roko, češ, ni važno.

Mama: Pustiva to. Pridi, večerja bo kmalu pripravljena.

Pritisne stikalo in v kotu zažari okrašena božična jelka, ki osvetli mizo in očeta, ki nepremično sedi in strmi predse. Na mizi iz masivnega lesa svečniki, mama steče in prižge sveče. Prostor je videti zelo starinsko meščanski, slavnosten in predvsem topel. Razsvetljujejo ga le plameni in okraski. Mehko, nežno, čarobno. Mogoče malce prestarinsko in pretemno.

Ob očetovem stolu, malo vzad, kovinska hojca, ki mu očitno služi za pomoč pri premikanju.

Mama: Ati, vidiš, kdo je prišel? Najina hčerka! Julija, moja ljubica!

Oče ne trzne.

Mama opravičujoče pogleda proti hčerki in zašepeta.

Mama: Takle mamó...

Julija ji tolažilno položi roko na rame. S pogledi se sporazumeta.

Julija se približa očetu, nagne se mu do obraza, ki strmi predse in ga nalahno poljubi na lice. Pogladi ga po redkih laseh.

Oče: O, Martina!

Mama globoko vzdihne.

Mama: O, ne že spet! Julija, naj te ne boli, ker te ne spozna. Grozna je starost, grda. Možgani ne spoznajo več nikogar, ne vedo več, kaj je res in kaj ni.

Julija: Mama, ne skrbi. Saj si pisala, čeprav ...

Mama: Ja, v resnici je ...

Mama se nagne in pusti, da jo Julija objame.

Oče: Martina, nekaj ti moram povedati.

Očetu se zaplete jezik, rahlo zakašlja, slina se mu pocedi po bradi. Mama pograbi platnen prtič z mize in hitro stopi k očetu, briše bleščečo nit slina z očetove brade. Gib je precej grob. Očetova glava se zamaje.

Oče: Martina...

Mama sunkovito s prtičem prekrije očetova usta in zaduši stavek v nerazločno momljanje.

Julija: Mama, pusti ga.

Mama: Nočem tega poslušat!
Kakšen moški je bil! Pravega moškega spoznaš po tem, da zna molčat ob pravem času! Zdaj pa samo še blebeta.
Sedi, sedi!

Pomaha Juliji.

Julija: Grem si umiti roki.

Odide. Mama nepremično gleda očeta. Slišimo poteg stranišča in vodo iz pipe, ob odpiranju vrat pa se mama zdrzne.

Mama: A bova en aperitivček?

Julija: Lahko.

Mama steče po pijačo, natoči.

Mama: Sedi, sedi.

Julija sede na pokazan prostor. Mama sede nasproti, pogled ji stalno uhaja k očetu.

Julija: Mama, vse je v redu. Ne bodi živčna.

Mama: Saj nisem. Kako si pa ti? Ta tvoja ločitev ...

Julija: Mama, nočem o tem.

Mama: Vem, nič ne bom spraševala. Vem. Moja usta so zapečateni, ampak sama veš, da sem ti ...

Julija: Mama!

Mama: Prav, prav. Ni mi bil nikoli všeč. Tujec, to ni v redu.

Julija: Mama!

Mama: Nič ne rečem! Molčim! Ampak, če si izbereš pravega moškega, in vse storiš zanj, potem ga imaš za celo življenje.

Julija: Mama, prosim.

Mama: A ... oprosti. Ljubica, prav si naredila, ker si prišla, moraš se spočit.

Julija: Samo čez praznike.

Mama: Saj vem. Te bom pedenala, crkljala kot včasih, ko si bila majhna. Boš gor v nadstropju, saj veš, da je stanovanje narejeno samo zate, čeprav nisi nikoli v njem živel. Čisto malo se bova videla, toliko, kot boš hotela.
(pogleda proti kuhinji)
A diši?

Julija: Ja, kot v otroštvu.

Mama: Pečeno piško si vedno imela najraje! Še par minut, pa bo. Grem pogledat če je vse v redu ...

Začenja vstajati, vendar jo Julija prekine.

Julija: Bom jaz, ti kar sedi.

Julija odide proti kuhinji in ko prečka očetovo vidno polje, ta spregovori.

Oče: Pozdravite Martino, če jo srečate.

Julija se presenečeno ustavi, nato odgovori.

Julija: Bom.

Mama tokrat živčno pogleduje proti očetu. Julija zavpije iz kuhinje.

Julija: Še par minut. Kako diši!

Julija pride nazaj in ko sede, oče spet spregovori.

Oče: Martini pa morate povedati, morate.

Julija: Bom, oče, bom. (materi) Kdo pa je ta Martina?

Mama: Nobena. Blede se mu. Ena iz televizije, mogoče.
Julija, ti ne veš, kako je težko živeti s takim
človekom. Tako težko!

Solze ji gredo v oči, Julija iztegne roki, primeta druga drugo
in mama komaj zadržuje jok.

V kuhinji zazvoni pečica.

Mama sunkovito vstane in skoraj steče v kuhinjo.

Julija šepne očetu.

Julija: Kdo pa je Martina?

Ni videti, da bi slišal. Julija malce zviša jakost.

Julija: Martina, kdo je Martina?

Oče se počasi obrne proti njej. Strmi vanjo. Usta se mu počasi
širijo v nasmeh.

Oče: O, ti si! Ti! Nisem si upal želeči, da te bom še
kdaj videl. Kdaj si pa prišla?

Julija: Zdajle, par minut.

Očetova roka se počasi steguje. Julija jo prime z obema
dlanema in stisne. Ganjena je.

Oče: Lepo, da si prišla. Da mi ne zameriš. Nisem imel te
moči. Tisto v njej, predstavljal sem si tisto v njej
in nisem mogel, nisem. A mi zameriš, Martina?

Julija se zdrzne. Najprej ne ve, kaj bi.

Julija: Ne.

Oče: Hvala ti!

Julija počasi umakne roki. Očetova se rahlo trese na mizi.

Mama pride iz kuhinje in prinese pladenj s pečenim piščancem.

Mama: Ta-dam!

Julija: O, lepo! Kot v otroštvu!

Mama odloži pladenj.

Mama: Boš ti rezala?

Julija: Ne, ne, kar daj ti.

Mama prične deliti porcije. Očetu nastrga koščke mesa na drobno.

Julija: Mama, kdo je Martina?

Mama: Ljubica moja, ne oziraj se nanj. Senilen je, saj veš. Nobene Martine nisem nikoli poznala. To se on kar zmisli. Tega ti še nisem imela časa pisati. Zadnje čase bi samo telefoniral. Dvigne slušalko, zavrti nekaj števil, potem pa govori in govori. Pogledaj, kaj sem morala narediti.

Pokaže proti telefonu, Julija nerazumevajoče odkima.

Mama prekine nalaganje hrane, gre k telefonu in dvigne kabel. Telefonski vtič prosto visi v zraku.

Mama: Sem raje odklopila, da ne bi vznemirjal tujih ljudi.

Mama se vrne k delitvi hrane, gre ji na jok.

Mama: Veš, meni ni lahko.

Julija: Vem, mama. Ampak, saj sva že govorile o tem, da ga damo v dom za ...

Mama: NE! On je moj!

Julija: Mama, kako ga boš negovala čez par let?

Mama: Prihaja strežnica.

Julija: Vem. Ampak ...

Mama: Ti tega ne razumeš, da je lahko ena ljubezen za zmerom. Midva sva celo življenje skupaj in bova skupaj do smrti.

Julija se ustavi, ker vidi, da bo pogovor spet šel v njeno ločitev.

Mama: Kako naj zajtrkujem in njega ni za mizo? Pospravljam, gledam televizijo, grem v trgovino, pa vem, da me ne čaka doma? Da sem sama? Zvečer, ponoči? Saj bi me bilo strah v taki hiši? Da nimam nikogar, na katerega bi se naslonila, poslušala vsaj njegovo dihanje?

Molče se gledata.

Oče: Martina, moram ti povedat. Tako je bilo ...

Mama sunkovito vstane in tokrat ne skriva, da očeta skoraj zaduši s prtičkom.

Julija: MAMA! Kaj pa delaš?!?

Mama: Slina. Teče mu slina.

Oče nekaj momlja pod prtičkom.

Julija steče okoli mize in položi dlan na materino ramo. Vleče jo nazaj.

Julija: Mama! Kaj ti je?

Mama se komaj odtrga od očeta. Kradoma neprestano pogleduje proti njemu.

Mama: Ljubica, veš, da ga moram očediti, a ne?

Oče premakne glavo proti Juliji. Oči se mu trudoma pričnejo osredotočati.

Oče: Martina, a si ti? A si prišla? Končno!

Čeprav zaradi prta ne vidimo, mama očitno očeta brcne pod mizo. Oče trzne, se skoraj prevrne, njegov obraz se spači od bolečine.

Julija zagrabi mater čez ramena in jo sunkovito obrne.

Julija: MAMA! NEHAJ! Pusti ga pri miru! Stara sem 40. Pa kaj, če je poznal neko Martino? Kaj pa je to zdaj važno?
In tudi če je bila njegova ljubica? Briga me!
Ne bom se ga spominjala po tem, ampak po tistem, kakor se ga že sedaj. Kako skrben je bil, kako pazljiv, kako je bedel nad mano, evo, šele pred leti sem zakapirala, da me je razvajal s svojo zaščitniškostjo, z varovanjem. Da sem morala v tujino, preden sem lahko odrasla. Kako sem oklevala, preden sem mu povedala, sem mislila, da mu bom strla srce. Pa se je samo nasmejal in rekel, ja, ja, odlična ideja! Pojdi! Uživaj! Tak je bil, evo, tak. Tu je zdaj lupina, ni ga več. Ampak on je bil tak ... Kadar mi je hudo, se ga spomnim velikega in močnega, na izletih sem mu kupovala majice in zmerom sem kupila nekaj številčk prevelike, ker je bil tak v moji predstavi. In je še tak in bo ostal. In nima

veze z menoj, če je imel ljubico, do mene je bil vedno ... vedno ...

Mama jo prekine s šepetom, gleda v tla.

Mama: Poznal jo je še pred tabo.

Julija: No, toliko bolje. A zdaj lahko jemo?

Mama: Ja, oprosti.

Sedeta in pričneta jesti. Mama po vsakem svojem grižljaju poda košček tudi očetu, ki počasi, robotsko žveči.

Tišina, hranjenje. Oče kmalu noče več odpreti ust. Mama ga neha hraniti.

Oče: Martina, ljubezen moja. O, kako sem te pogrešal. Kje si pa bila tako dolgo?

Mama že hoče poskočiti, a jo Julija zadrži z gibom.

Očetov obraz se počasi, počasi razleze v nasmeh.

Oče: Ločil se bom. Prišežem!

Julija pogleda mamo.

Julija: Rekla si, da je bilo pred ...

Mama sunkovito vstane in gre k radiu na polici.

Mama: Glasbe, glasbe nam manjka! Ni pravega vzdušja brez nje!

Privije gumb do konca. Bizet, Carmen, arija L'amour est un oiseau rebelle zadoni kot iz topa.

Julija teče k mami.

Julija: MAMA! UTIŠAJ! A SI ZNORELA?! UTIŠAJ!

Mama: LEPA MUZIKA. LEPA! LEPA!

Julija se poskuša prebiti do radia, vendar jo mama uspešno blokira.

Medtem, ko se ženski prerivata okoli radia, oče počasi vstane. Oprime se hojce in jo trudoma premakne. Drsaje s podplati štorklja proti telefonu. Top top top udarjajo kovinski nosilci. Glasba rjovi.

Oče doseže telefon in dvigne slušalko. Julija si pribori gumb za glasnost, radio utihne.

Oče: Halo? Halo?

Ženski ga pogledata. Mama skoči naprej, Julija jo zgrabi za roko in poskuša ustaviti. Prerivanje.

Oče: Martina? Si ti?

Mama stoji nepremično, zato Julija spusti njeno roko in krene proti očetu. Ne upa preblizu, gleda ga.

Mama se počasi odtihotapi nazaj do radia.

Oče: Ti si ljubezen mojega življenja. Si in zmerom boš.

Mama privije gumb. Glasba zadoni. Vidimo očeta, kako odpira usta.

Julija se divje obrne, zadosti je bilo vsega. Mama poskuša s telesom zakriti radio, a Julija štarta na razdelilec, potegne ga iz zidu, vleče kabel, radio trešči ob tla. Tišina. Mama trza kot ujeta miš, Julija se postavlja mednjo in očeta.

Oče: Martina, oooo... ne morem! Noseča je. Vem, da sovraži otroke. Ampak tudi to bo naredila, samo da bo po njenem. Da ne bi bilo sramote z ločitvijo. In rekla je ...
Rekla je ... Da .. če bom še kdaj s tabo ... da se malemu otroku lahko zgodi vse mogoče ... vse mogoče ...
Ne bova se več videla. Odpusti mi. Martina, za zmerom te bom ljubil.

Oče ihti. Z obema rokama pritiska slušalko na prsi.

Julija se šokirana počasi obrne proti materi.

Mama: A zdaj vidiš? A zdaj vidiš, kakšen pekel je živeti s človekom, ki se vsega spomni? Ki je štirideset let molčal, zdaj pa ne neha govoriti? Kakšna krivična demenca je to, če je uničila vse drugo, samo tistega ne, kar bi morala?

Zatemnitev.

MESTNI POTNIŠKI PROMET

Kristina izstopi. Avtobus prazen odpelje dalje.

Zatemnitev.

DREVORED

Drevored, mrak, samota, ulična svetilka. Bivši priteče v zimski tekaški opremi, z masko čez obraz, videti je kot ropar.

Izza drevesa skoči Kristina. Bivši se prestraši, odskoči.

Kristina dvigne roko, predse drži fotografijo iz časopisa, kot križ pred vampirjem.

Kristina: Prasec!

Bivši: Si me prišla spet klofnit?

Kristina: Zaslužil bi si, po tistem, kar si mi storil. Snemi to masko, poglej me v oči, če si upaš!

Bivši počasi zviže blago navzgor, pusti masko kot kapo vrh glave.

Gleda jo. Pokima.

Bivši: En del mene je upal, da boš prišla, prej ali slej. Ker bi rad slišal, kaj imaš za povedat.

Kristina odpre usta. Bivši jo ustavi z dlanjo.

Bivši: Ampak, najprej se grem stuširat. Zaradi tebe pa res ne bi tvegaj prehlada. Čez dvajset minut, kafič na vogalu.

Steče proč.

Kristina osuplo gleda za njim.

Kristina: Prasec!

Zatemnitev.

MESTNI POTNIŠKI PROMET

Prazen avtobus.

Voznik: Bližamo se postajališču ... Pa komu jaz to govorim?

Vožnja se nadaljuje. Brnenje statične elektrike, voznik je očitno pozabil izključiti mikrofon.

Zatemnitev.

KAFIČ NA VOGALU

Kristina in Bivši sedita v kotu, separe, prazen lokal. Pridušena glasba, jazzy. Pred bivšim kozarec čaja, pred njo nek rdeč ženski koktajl. Gledata se.

Bivši: No? Bo klofuta?

Kristina prezirljivo sikne.

Kristina: Moja mama upa, da se boš cvrl v peklu.

Bivši: Pa oče?

Kristina odpre usta, se premisli.

Kristina: Saj ju nisi nikoli srečal, kaj pa te briga.

Bivši: Oče je pa bolj tiho, ne?

Kristina: Ja, tak je po naravi.

Bivši prikima.

Kristina: Prišla sem ti povedal, da me nisi zjebal. Nisi. Da sem srečno poročena, z Ivanom, mlajši je od tebe. Precej mlajši.

Bivši se ukvarja s čajem.

Bivši: Je tudi bolj tihega karakterja?

Kristina: Kaj namiguješ?

Bivši bolj opazuje čaj, kot njo, kadar pa jo gleda, je analitično ocenjujoč, kar ji gre zelo na živce.

Bivši: Kaj pa si mu povedala?

Kristina: Nisem mogla. Bilo je ... nisem mogla. Poskušala sem, ampak sem padla v nezavest. Stemnilo se mi je pred očmi in ko jih odprla, mi je Ivan hladil čelo z mrzlo brisačo in mi govoril, naj pozabim, naj pozabim, da ni treba se spominjati, ne pripovedovati.

Bivši: Razumevajočega moža imaš.

Kristina: Me zajebavaš?

Bivši: Mmmmm ...

Slišati je, kot bi jo mogoče res. Kristina se zave, da je med govorjenjem za pol ritnice zlezla proti njemu, sunkovito se odmakne in sikne.

Kristina: Sovražim te.

Bivši: In kaj najbolj?

Kristina pogleda lastni roki, potem nogi, nato v njegove oči.

Kristina: To, da sem tisti trenutek, ko sem te prvič zagledala, imela občutek domačnosti. Kot bi bil star znanec, ki mu lahko vse povem. To. Prišla sem se soočit s tabo, zdaj pa ti pripovedujem ... Kot bi me ob tebi čakale tirnice in sem že padla vanje. Ne morem tako, kot sem si zamislila, ampak tako ... po tvoje. To.

Bivši: Ja, razumem. Če ti je v tolažbo, občutek domačnosti sem si delil tudi jaz.

Kristina: In kdaj je izginil?

Bivši: Pol leta sem rabil, po tistem večeru. Pol leta samoizpraševanja, fokusinga, preden sem doumel, kaj se je zgodilo.

Kristina: Jaz sem pa trpela več kot eno leto. Imela sem tipa, nekega Bolgara, Gavрила, tu se je učil jezika, prežala sem na vsako njegovo napako, najmanjši napačen naglas, vse, zadirčno sem ga popravljala, sama sebi sem šla na živce. Vse sem popravljala na njem, vse tudi v ... v ... Vse. On pa me je kar gledal, kot riba, ko se obrne navzgor, gledal in se vračal po še in še. Kako me je bilo strah, da ne bom več sposobna normalne zveze, da si me uničil, pohabil. Ivan je bil taka odrešitev zame. Taka odrešitev. Pa tvoja blonda?

Bivši: Ni tema tega pogovora.

Kristina: Ivan pa je?

Bivši prikima.

Kristina: Tako mi greš na živce. Nisi bil tak, takrat nisi bil tak napihnjen, vzvišen. Držiš se, kot bi pojedel vso modrost v eni sami porciji, v resnici si pa ... si pa ...

Bivši: Poglej. Občutek imam, da si me prišla spet klofnit. Tako kot takrat, naslednji dan po tistem večeru.

Avla faksa, veliko publike, klofuta je tak glasen udarec, zazveni, vsi se ozrejo, utihnejo, da lahko zavpiješ PRASEC, PRASEC, se obrneš in greš. Ostanem tam zbegan, sredi arene, ki je nastala, ne razumem, nič mi ni jasno, počutim se, kot bi čustveni del mene odložil v hladilnik in zaprl vrata. Nosim ga s seboj, le do njega ne morem, izoliran je. Misli mi divjajo, koliko jih je, ampak vse se znajdejo v eni sami besedi, ki se ponavlja in ponavlja, roji in brenči: ZAKAJ? ZAKAJ?
No, me boš klofnila in šla?

Kristina: Ne.

Bivši: Moram te opozoriti, da bi ti bilo lažje.

Kristina: Izivaš me.

Bivši: Ja. Rabiš publiko?

Kristinina roka za trenutek zaniha, očitno je klofuta blizu.

Kristina: Prasec si. Vseskozi si bil, le jaz te nisem spregledala. Dobro, da vsaj tisti večer ... Drugače bi bila zdaj poročena s tabo.

Bivši: Po moje bi se že končalo. Če sem kaj ugotovil v tistega pol leta premišljevanja, je to: nisem tvoj oče, nisem tvoj Ivan.

Kristina: Hvala Bogu!

Bivši: Nasvet v spomin na najin čas skupaj: klofni me in pojdi. Pa nikoli več se ne prikaži.

Kristina se res začne nekaj premikati, nato se le čvrsto oprime kozarca.

Bivši: Zakaj ne greš?

Kristina večkrat odpre usta, nič. Nima jasnega odgovora.

Kristina: Zakaj me mučiš?

Bivši: Zato, ker sem besen nate. Za čas, ko sem te preboleval in je bilo hudo, hudo. Ko sem te prejle zagledal, prepoznal, je bilo prvo čustvo bes. Ni se še razkadilo. Ampak nisi zastavila pravega vprašanja, zakaj ne grem jaz?

Kristina ga ne zastavi, čaka.

Bivši: Ker si se pojavila pred menoj, kot da ne bi minili dve leti. Ista. Takrat v avli in sedaj. Žrtev pred mučiteljem. Prvič tisto noč na telefonu. Očitki, očitki, očitki. Pa moja nevera: kako, zakaj, kako, zakaj? Nič mi ni bilo jasno. Spravljala si se name, me kljuvala v rano, jaz pa nisem ničesar razumel. Zdaj si spet prišla kljuvat, nič ne boli, razumem vse. Uživam v razliki.

Kristina: Prasec.

Bivši: Klofuta?

Kristina: Nehaj, otročji si!

Bivši: Ja, dosti je tega. Povej mi, kaj se je zgodilo?

Kristina: Nič, videla sem tvojo sliko ...

Bivši: Ne, ne, ne. Tisti večer.

Kristina se prične tresti, oči se ji obračajo na belo. Bivši se posveti čaju in ga srka. Bere napis na papirnati embalaži vrečke.

Bivši: To je verjetno najslabši zeleni čaj, kar sem ga kdajkoli poskusil.

Dvigne vrečko iz krožnika, kamor jo je bil že davno odložil in si ga ogleduje. Zraven njega je Kristina sredi posttravmatičnega napada, ki ga je težko gledati.

Bivši ji pokaže vrečko.

Bivši: Poglej, zeleni čaj naberejo, najprej, po najvišji ceni prodajo cele liste, potem polovičke, potem drobljenec, potem koščke, nazadnje pa pometejo še prah iz skladišč. To je ta prah.

Vrečka se ziblje pred Kristino in njenim pogledom na belo.

Bivši odloži vrečko, pogleda na uro. Zazeha in se pretegne. Preveri e-pošto na telefonu in ker ima že telefon v roki, jo vpraša.

Bivši: A te slikam za na facebook?

Kristina sunkovito osredotoči oči nanj.

Kristina: Imaš ti sploh srce?

Bivši: Ja. Besno.

Kristina nekajkrat plosko udari po mizi. V ozadju nekaj zašumi, Bivši zavpije v tisto smer.

Bivši: Ne, hvala, ne bova še ene runde, odpravljava se!

Obrne se k Kristini.

Bivši: No, zakaj ne greš?

Kristina: Ne vem, ne vem! Ne morem! Radi bi ... Rada bi ...

Bivši: Kaj?

Kristina: Razčistila!

Bivši: Čisto je. Povej, kaj se je zgodilo tisti večer?

Kristina: Moje prijateljice pravijo, da si žival ...

Bivši: Kaj si jim povedala?

Kristina: Če pa ne morem! A si videl prejle! Tak napad dobim, kadarkoli hočem povedati, kaj si mi bil naredil! Ne morem! V sebi nosim in ne gre ven!

Bivši: Si bila pri psihoterapevtu?

Kristina: To je za slabiče.

Bivši pokima.

Bivši: Kmalu sem opazil, kako se me najini skupni znanci izogibajo. Kako me čudno gledajo. Prečkajo cesto, da me ne bi srečali. Potem je prišlo okoli, preko znancev od znancev, kakšno travmo sem ti povzročil. In vsakič v meni tista ista nejevera: kako, zakaj, kako, zakaj? Nič mi ni bilo jasno.

Kristina: In zdaj ti je?

Bivši: Ja. Saj veš, da tisto, česar se lotim, tudi izpeljem.

Kristina skloni glavo, šepne.

Kristina: Ja.

Bivši: Saj vem, bil sem varna zveza. Veliko na poti, poročen, ampak rekel sem ti, rabim pol leta, vse bom uredil in točno ob uri sem prišel v tisti lokal, kot sva bila zmenjena. Ločen, prost, vse. Se do tu najina spomina še skladata?

Kristina: Ja.

Bivši: OK. Se spomniš lokala? Podoben pajzel kot tole, le bolj avtomobilistično opremljen. Ja?

Kristina: Kakšen smisel ...

Bivši: Greva po vrsti. Stari zaljubljeni, ko se srečajo, ponavadi obujajo spomine. Midva jih tudi, ampak zelo po vrsti, dokler ne ugotoviva, kje pride do prve razlike.
Če nočeš sodelovati, lahko vstaneš in greš.

Kristina obsedi.

Bivši: OK, odpreš vrata, vidim, da ne verjameš, da bom tam. Pogledaš po prostoru.

Kristina: Ja. Nekaj mulcev v kotu, eden nekaj vpije. Ti pa na levi strani, že vstajaš.

Bivši: Stopim proti tebi, objameva se sredi prostora. Štima?

Kristina: Pomislila sem: Ne morem verjeti, ne morem verjeti! Moški mojega življenja je prišel, izpolnil je obljubo.

Bivši: Na jok ti je šlo. Solze se še niso razlile, čeprav so ti že napolnile oči.

Kristina: Moja mama je stalno govorila, da ne bo nič iz tega. Da me boš izkoristil in pobegnil. Tudi prijateljice so dvomile.

Bivši: Mhm, nazaj, nazaj. Sredi prostora sva, objeta. Zajokala boš od sreče, čutim srce, kako mi skače po grlu. Potem ... no?

Kristina: Ivan je klical rešilca, ko sem mu poskušala povedati! Rešilca, tako hudo je bilo!

Bivši: Nazaj, nazaj. Objemava se. Držim te čez hrbet, ti mene z eno roko tudi, druga čez rame, kot da bi hotela zaplesati valček. In potem ... No?

Kristina: V nezavest bom padla.

Bivši: OK. Nadaljevala bova, ko se zbudiš.

Kristina: Kako si lahko tako krut?

Kristini se spet nabirajo solze.

Bivši: Tako, ja. Solze. To. Ne zapleševa, marveč ... No?

Kristina: Nehaj me mučit, nehaj, grem!

Prične se basati po klopi, vstane in odide skoraj do roba prostora.

Ustavi se.

Tudi on vstane in ji sledi do polovice.

Bivši: Pridi, daj mi desnico na rame, levico na hrbet.
Večer je, tako kot takrat, kafič je prazen. Pridi.

Kristina ga uboga kot hipnotizirana.

Stojita nepremično in se gledata.

Bivši: Potem so se ti razlile solze.

Kar se tudi zgodi.

Bivši: In ...

Kristinina roka se z ramena premakne na njegove prsi, prsti se razširijo v znak stop. Kristina govori kot hipnotiziranec.

Kristina: Gledala sem svojo roko in nisem razumela, kdo jo je premaknil. Kar sama. Del mene? Zakaj? In potem sem spregovorila - in se hkrati poslušala. Se čudila sami sebi: kaj govorim? Zakaj? Sem sploh jaz tista, ki govori?

Bivši: Isto, isto. Eno samo presenečenje me je bilo. Rekla si ...

Kristina spregovori s tedanjim glasom, veselim, površnim.

Kristina: Lepo te je bilo videti, zdaj pa sem zmenjena s starši, grem k njim do začetka naslednjega tedna.
Čau.

Iztrga se tako, da iztegne roko in odrine Bivšega, obrne se, hitro hodi do sredine prostora, potem steče ven. Bivši ostane z razprtimi rokami in gleda za njo.

Čaka. Tišina.

Počasi, počasi Kristina pride nazaj, z rokama si zakriva obraz. Medtem ko stopa do Bivšega in se ustavi tik pred njim, pripoveduje. Bivši počasi spusti roki, da mu padeta ob boke.

Kristina: Vžgala sem in speljala, čeprav nisem sploh videla zaradi solz. Skoraj nekoga povozila. Se ustavila v parku, kar čez pločnik sem zapeljala na travo, jokala, rjovala. Imela sem občutek, grozen, grozen, da se obračam navznoter, da se bom obrnila kot rokavica, notri pa ne bo nič, da bom padla v praznino.

Vse predstave, kar sem jih imela o sebi, so se mi podrle. Kako naj živim s tem, da se v resnici razlikujem od podobe, ki sem jo imela o sebi? Vse si izpolnil, kar si obljubil, jaz pa ...Zakaj? Zakaj?

Tam v parku, sredi joka, sem doživela trenutek jasnosti: se spomniš, ko si rekel, da so te ženske vedno hotele podrediti, da je v tebi nekaj takega, kar nas razdraži, da te hočemo obvladati, da je bila že tvoja mama taka; in da nobeni ni uspelo, niti njej ne?

Jasno mi je postalo, da sem se v odločilnem trenutku ustrašila, drugega ni moglo biti, da sem se ustrašila drugačnega življenja, kot ga živi moja mama? Življenje z moškim, ki je drugačen od mojega očeta. Da vsakič po službi ne bo šel med svoje metulje, da ne bo le sklonil glave, kadar bo mama izrekla kakšno očitno nelogičnost? Da se ne bo umaknil vase, marveč bo živel z mano? Da bom morala loviti ravnotežje v enakopravni zvezi, namesto vladati v varnem domu? Mar res mora v vsako življenje priti ta prekleti trenutek, ko se moramo odločiti, ali bomo samo nadaljevali življenje naših staršev ali pa bomo poskušali zgraditi lastno?

Kristina hlipa, opoteče se do stola, sede. Bivši sede nazaj na svoj stol.

Kristina: Ustrašila sem se. Ustrašila.

Bivši: Poklicala si sredi noči in mi očitala travmo, ki sem ti jo povzročil.

Kristina: Ja. Nekako sem se zbrala, odpeljala k staršem. Pozvonila sem in ko je mama odprla vrata, sem se je oklenila in jokala. Mami je bilo vse jasno - ti si kriv! Kaj ti je naredil, je spraševala? Preveč sem jokala, nisem mogla povedati. Nisem mogla. Pritekel je oče, prinesel mi je pomirjevalne tablete, ki jih tudi sam uporablja. Nekaj za popit, mama s kozarcem. Tekala sta okoli mene, me božala, pospremila v mojo otroško sobo, me pokrila do vratu, sedela ob moji postelji in me držala za roko. Prasec, prasec, sta govorila in jaz sem najprej v sebi ponavljala za

njima, potem pa še na glas: prasec, prasec.
Kaj ti je storil!
Kaj si mi storil!
In tako naprej, tako naprej! Lepo mi je postalo,
pokrita s pozornostjo, z ljubeznijo, lepo, lepo.
Zaspala sem, plitvo, lahko sem ju slišala, kako
šepetata o travmi, o lastnem otroku, ki je postal
žrtev travme, hude, globoke, kot sta jo dotlej lahko
videla le na televiziji.
Travma, travma.
Trdneje sem zaspala in ko sem se zbudila, nisem
vedela koliko je ura. Sveža sem bila in polna
sovrastva do tebe.
Poklicala sem te in ti povedala vse, kar ti je šlo.

Bivši: Ja, jaz pa eno samo zamrznjeno presenečenje. Zakaj,
kako? Kaj sem storil?
In potem? Prijateljice?

Kristina: Najprej sorodniki. Naslednje jutro so že vsi vedeli,
da sem žrtev travme in prihajali so na obisk, me
razvajali, prinašali darila, mama je kuhala mojo
najljubšo hrano.
Potem šele prijateljice. Travma je šla pred mano,
kot val. Vsi so že slišali, vedeli, pozorni so bili
do mene, varovali so me, izbirali besede, mi
odstopali boljše sedeže, gledali smo filme, ki sem
si jih jaz zaželela. Travma je postala moj ščit,
moja opora.

Kristina se nasloni ob mizo in zaihti močneje.

Kristina: Kako neprimerno lažje je živeti kot žrtev.

Bivši pokima in molči. Kristina joče.

Bivši: Rabil sem pol leta, da sem sestavil to zgodbo. In
edino, kar se občasno spomnim glede tebe je
vprašanje, koliko si rabila ti. Potem se pojaviš
pred menoj in ugotovim, da sva šla ravno v obratno
smer. Tebi je bilo jasno takrat, pa zdaj ni več. Da
si pozabila. Da si se oklenila travme in jo
izkoristila za življenje.
Nisem mogel verjeti. Zato sem tu.

Dolg premolk.

Bivši: Nič, pozno je.

Počasi prične vstajati.

Kristina se na pol dvigne.

Kristina: Kaj naj storim? Kako naj zdaj to povem staršem, Ivanu, prijateljem in prijateljicam, sosedom? Da je moja travma v tem, da sem brez nje?

Bivši zmigne z rameni in vzame suknjič z obešalnika.

Kristina: Kako naj živim brez travme?

Gledata se stoje.

Bivši: Razmišljal sem o takih kot si ti. O nesamostojnih ljudeh, ki vedno rabijo zunanjo oporo. Religijo, ideologijo, ... travmo. O ljudeh, ki sami ne morejo stati pokonci. Ki se obešajo drug po drugem, sebe uprizarjajo v njih. Edino, do česar sem prišel je, da je svet vaš, zato tudi je tak. Kot polje sončnic, vsaka se poveša po drugi, pa čakajo sonce, da jih spravi pokonci. Vsako je zadosti dobro, ampak nobeno trajno, vedno pride večer in čakanje naslednjega sonca. Samostojni ljudje se vas lahko le izogibamo. Če se zmotimo in vas pustimo blizu, lahko postanemo le vaši sužnji ali gospodarji. Ne eno ne drugo pa samostojnega človeka ne zanima. Lahko noč!

Obrne se.

Kristina zakriči in plane naprej z razširjenima rokama, hoče ga objeti. Bivši se spretno izogne, Kristina objame in se nasloni na obešalnik s starim plaščem in svojo jakno. Hlipa v blago.

Bivši prične počasi odhajati.

Kristina se odtrga od plašča.

Kristina: Hej!

Bivši se ustavi in obrne.

V nekaj dolgih korakih je Kristina pri njem, prilepi mu glasno klofuto.

Kristina: Prasec! Ne boš mi uničil življenja! Nihče ti ne bo verjel, če boš pravil o današnjem večeru. Zdaj grem domov, glej me, kako odhajam iz tvojega življenja za zmerom, in predstavljam si me, kako pridem domov, zgrabim Ivana in mu siknem "Pofukaj me!". Ja, brez zaščite, še nocoj hočem otroka. In potem še enega in potem psa. In vzgajala ju bom po svojih najboljših močeh, ponosno, da sem preživela travmo. Vedeli

bodo, da je v meni rana, a občudovali bodo moč, s katero jo prenašam in se borim z njo. Moč, s katero korakam skozi življenje. Občudovali bodo svojo močno in pokončno mater in dala jim bom vse, kar mati mora. Ti pa se cvri v peklju, kamor tudi spadaš! Zbogom!

Pljune mu v obraz in odkoraka. Bivši si z rokavom počasi obriše lice.

Zatemnitev.

MESTNI POTNIŠKI PROMET

Avtobus se prične ustavljati, obstane. Vrata se odpro v temo.

Motor ugasne.

Avtomat: Bližamo se postajališču ... Zadnja postaja. Prosimo, zapustite vozilo. Prosimo, zapustite vozilo. Prosimo, zapustite vozilo. Prosimo, zapustite vozilo.

Voznik: Jebemo sunce, zdaj si se pa oglasila, ko je vsega konec.

Avtomat: Prosimo, zapustite vozilo. Prosimo, zapustite vozilo. Prosimo, zapustite vozilo.

Voznik: Pa še zataknila si se!

Zvoki udarcev s pestjo po armaturi.

Voznik: Jebemti tehniko!

Bunf s pestjo.

Avtomat: Prosimo, zapustite vozilo. Prosimo, zapustite vozilo. Prosimo, zapustite vozilo.

Zastor.

Avtomat se še naprej enakomerno zataknjeno oglašja, vmes voznikovo preklinjanje in butanje.

KONEC